

житлова
субсидія
соціальний
баланс

ПОПУЛЯРНИХ
ЗАПИТАНЬ
ПРО НОВІ ТАРИФИ
І СУБСИДІЇ

10

1

ЧОМУ УКРАЇНА ВРЕШТІ-РЕШТ МАЛА ПЕРЕЙТИ НА РИНКОВУ ЦІНУ НА ГАЗ?

Українці завжди платили за паливо значно вищу ціну, ніж ту, яку вони бачили в платіжках. Тільки спочатку схема мала такий вигляд: лише невелику частину необхідної суми українці вносили самостійно, а решту сплачувала держава продавцям енергії за рахунок дотацій із Держбюджету.

Слід розуміти, що Державний бюджет – це також гроші українців. Тож виходить, що держава, покриваючи різницю у вартості газу, брала ці кошти саме з кишень українців.

До 2015 року на той самий газ в тій самій трубі існувало 16 різних цін для різних споживачів, що створювало величезні можливості для незаконного збагачення олігархів.

Для потреб населення та міських підприємств централізованого теплопостачання використовували близько 30 млрд м³, з них 10 млрд м³ Україна закупувала за кордоном за ціною вищою, ніж та, яку сплачувало населення. Вартість газу власного видобутку була штучно занижена, що призвело до падіння українського газовидобування. Водночас російському «Газпрому» платили значно завищену ціну, за яку доплачували з Держбюджету.

\$53 000 000 000

**ВТРАТИ УКРАЇНИ ЗА ДЕСЯТЬ РОКІВ
ЧЕРЕЗ ШТУЧНЕ ЗНИЖЕННЯ
ЦІНИ НА ГАЗ**

ЧОМУ УКРАЇНА ВРЕШТІ-РЕШТ МАЛА ПЕРЕЙТИ НА РИНКОВУ ЦІНУ НА ГАЗ?

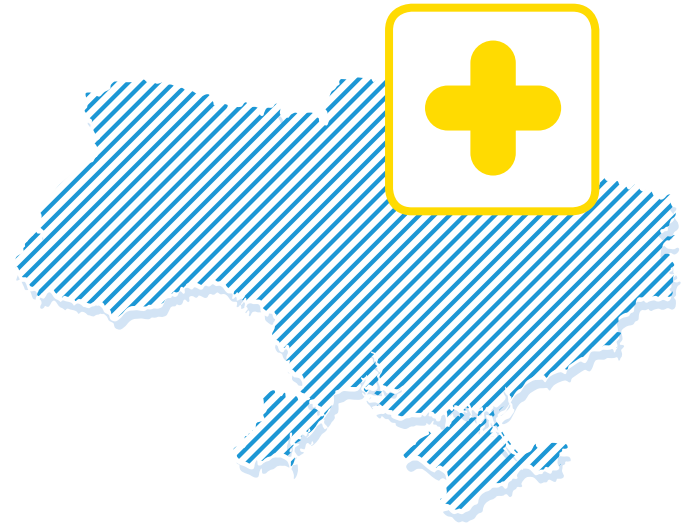
На піку таких доплат – за газ та тепло у 2014 році – вони сягнули більше 120 млрд грн, що становило на той час близько 12 млрд дол.. Саме тому Уряд наважився на непопулярний крок, піднявши тарифи на газ до ринкових, та розпочав масштабну боротьбу з корупційними схемами на газовому ринку, замінивши дотації російського газу адресною допомогою населенню.

Підвищення тарифів на газ є запорукою української енергонезалежності. Ринкова ціна газу дозволяє розвивати власний видобуток цього палива та імпортувати його менше з-за кордону. Що це означає для країни?

Це – скорочення вивозу валюти та зниження тиску обмінного курсу на гривню, нові робочі місця, поява нових технологій. Це – зміцнення економіки, яке дозволить підвищувати заробітні плати й пенсії, будувати нові школи та дитячі садочки, ремонтувати дороги, лікарні.

Встановлення єдиного тарифу на газ у сумі 6879 грн за тисячу м³, навіть після витрат на субсидії, зекономить для Держбюджету цього року понад 80 млрд грн. Варто зауважити, що ця сума є порівняльною до тієї, яку Україна сьогодні витрачає на оборону.

За останні 10 років через штучне заниження ціни на газ Україна втратила 53 млрд дол., які могли б бути використані для термомодернізації житлових будинків. Це, у свою чергу, вплинуло б на скорочення обсягів споживання газу до 70%.

€80 000 000 000

ЗЕКОНОМИТЬ ДЛЯ ДЕРЖБЮДЖЕТУ
ЦЬОГОРІЧ ВСТАНОВЛЕННЯ
ЄДИНОГО ТАРИФУ НА ГАЗ

ЯК ФОРМУЄТЬСЯ ЦІНА НА ГАЗ?

2

Двадцять років ціна на газ в Україні була політичною, а не ринковою. Для подолання корупції на газовому ринку Уряд зрівняв у правах всіх продавців газу – як українських, так і європейських. Сьогодні ми купуємо паливо на європейському ринку, і його ціна виявилася значно нижчою, ніж та, яку роками нав'язувала нам Росія.

Відтак, гуртова ціна природного газу для України становить 4 942 грн за 1 000 м³. Вона утворюється з урахуванням про-

гнозної ціни на німецькому газовому торговому майданчику (хаб NCG), вартості транспортування від NCG до західного кордону України через Німеччину, Чехію та Словаччину.

За такою ціною – 4 942 грн за 1 000 м³ – НАК «Нафтогаз України» постачатиме паливо облгазам, але його ще потрібно доставити до споживача. Тому до цієї ціни додаються витрати на доставку внутрішніми трубопроводами, витрати на обслуговування лічильників та формування платіжок, а також – ПДВ. Як результат цього – граничний рівень роздрібних цін на природний газ становить 6 879 грн за 1 000 м³.

Така ціна дозволяє не тільки повністю викоринити корупційні ризики, що виникали за різних цін на газ для населення, промисловості та ТКЕ, а й уникнути дефіциту «Нафтогазу», який у 2014 році становив 108,6 млрд грн.

Цей дефіцит виникав тому, що «Нафтогаз» купував імпортований газ дорожче, а продавав його деяким категоріям – населенню, виробникам теплової енергії – за заниженою ціною. Якби Уряд не змінив цієї системи, за нинішнього курсу долара Україні довелося би заплатити з Держбюджету 171 млрд грн для покриття різниці між закупівельною ціною – і ціною реалізації.

ВАРТО ЗАЗНАЧИТИ, ЩО РОЗДРІБНА ЦІНА НА ПРИРОДНИЙ ГАЗ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ НЕ Є «ЗАХМАРНОЮ» ПОРІВНЯНО З КРАЇНАМИ ЄВРОПИ. ЦІНА ГАЗУ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ:

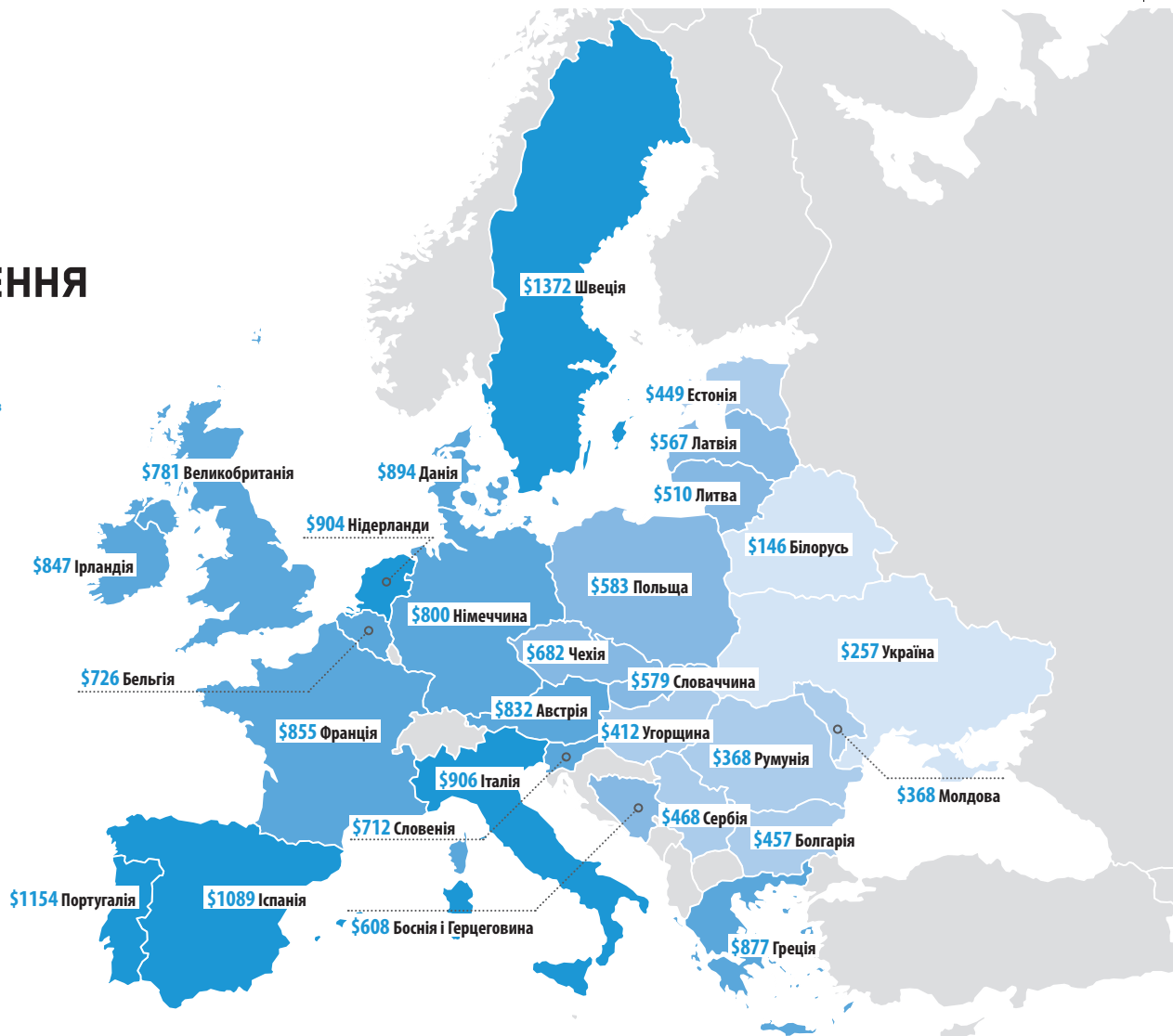
- в **1,7** разів нижча, ніж в Румунії
- в **2,4** рази нижча, ніж у Латвії
- в **2,6** разів нижча, ніж у Польщі
- в **3,4** рази нижча, ніж у Чехії
- в **4,0** рази нижча, ніж у Німеччині
- в **5,3** рази нижча, ніж у Данії
- в **3,7** разів нижча, ніж у середньому по інших столицях Європи

ЦІНА ГАЗУ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ В ЄВРОПІ*

СЕРЕДНЯ КІНЦЕВА ЦІНА
ДЛЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ ЗА 1 000 М³
ПРИРОДНОГО ГАЗУ

* Дані Eurostat
в обробці
НАК «Нафтогаз
України»

ЧОМУ НЕ МОЖНА ВСТАНОВЛЮВАТИ РІЗНІ ЦІНИ НА ГАЗ?

3

Наявність двох цін на один товар завжди призводить до корупційних схем. Коли існувала одна вартість газу для населення, а інша – для підприємців, газ «списували» за однією ціною і отримували компенсацію з держави, а продавали за іншою, вдвічі-втричі вищою, отримуючи надприбутки без жодних зусиль.

Уряд – справедливою ринковою ціною на газ для усіх – перекрив схеми для лобістів при владі, які звикли десятиріччями отримувати свою корупційну газову «ренту».

Найбільше зловживань було пов'язано з газом власного видобутку. За відсутності належного обліку і наявності завищених норм споживання, наближені до влади компанії отримували газ за копійки, а перепродавали його за ринковою ціною. Різниця, що становила десятки мільярдів доларів, була вкрадена з кишень простих українців і осідала на закордонних рахунках олігархів.

Низька ціна на газ власного видобутку призвела до занепаду цієї галузі. За 25 років український видобуток впав із 55 до менше ніж 20 млрд м³ газу. А низька ціна на газ для населення, у свою чергу, призвела до завищеного (неефективного) споживання. На цій різниці – між споживанням та видобутком – усі ці роки наживався ще й російський «Газпром». Позаяк продати більше газу – означає отримати більше прибутку.

Сьогодні з упевненістю можна констатувати, що за єдиної ціни на газ на рівні імпортного паритету український видобуток зріс би, а споживання б скоротилося настільки, що Україна би не імпортувала газу. І тоді «Газпром» отримав би на 19 млрд дол. менше доходів за 2009–2015 рр., а Україна б не витрачала такого об'єму валюти, який спричинив знецінення гривні.

О
Б
Л
У
Г

О
Б
Л
У
Г
С
Т
А
Л
О

ЧИ ВИСТАЧАЄ НАСЕЛЕННЮ ГАЗУ УКРАЇНСЬКОГО ВИДОБУТКУ?

4

Газу власного видобутку завжди не вистачало, тому на потреби населення передається також ще й імпортований.

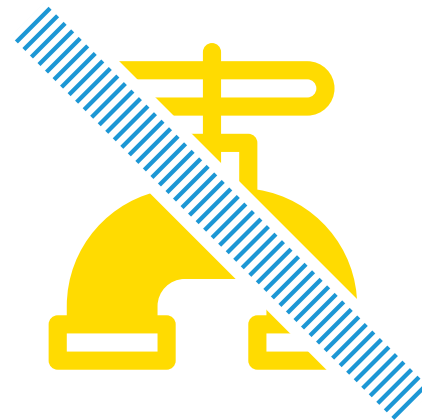
Державна компанія «Укргазвидобування» у 2015 році видобула 14,5 млрд м³ газу. Компанія залишає на власні технічно-виробничі потреби лише 1,6 млрд м³ газу. 12,9 млрд м³ товарного газу йде населенню. У 2015 році населення та теплопостачальні підприємства разом використали 17,2 млрд м³. Різницю в 4,3 млрд м³ Україна імпортує.

Штучно занижуючи ціну, ми стимулюємо нераціональне споживання товару, але знижуємо бажання виробляти товар. Як підсумок – в Україні зараз споживання газу на люди-

ну вдвічі-у два з половиною рази вище, ніж у Польщі. Ринкова ціна на газ – це стимул споживати економніше, а виробляти в Україні більше, щоб скоротити імпорт.

До того ж, «Укргазвидобування» не може продавати газ за собівартістю та бути збитковим. Позаяк ціна на газ формується не лише у момент викачування палива, а й завдяки величезним капітальним вкладенням в розвідку і технології. Якщо ми зараз не будемо платити реальну ціну за український газ і закладати в неї розробку нових родовищ та свердловин, ми не зупинимо тенденцію – у нас різко почне скорочуватися власний видобуток і ростиме імпорт. Тому всі, хто говорить про низьку ціну на український газ, працюють на тих, хто бореться проти української газової незалежності.

Зараз ціну «Укргазвидобування» вирівняли до ринкової. 50% доходу відразу спрямовуються до Держбюджету як рентні платежі. Ці гроші, зокрема, йдуть на виплату пенсій, житлових субсидій, а ще чверть йтиме на розробку нових родовищ і закупівлю нових технологій. Саме за рахунок нарощування внутрішнього видобування Україна планує перестати імпортувати газ для населення вже до 2020 року.

У 2020 РОЦІ

УКРАЇНА ПОЗБУДЕТЬСЯ
НЕОБХІДНОСТІ КУПУВАТИ
ІМПОРТНИЙ ГАЗ ДЛЯ ПОТРЕБ
НАСЕЛЕННЯ І ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМЕ
СЕБЕ ТІЛЬКИ ВЛАСНИМ
ВИДОБУТКОМ

5

ХТО ФОРМУЄ ТАРИФИ?

Тариф на гарячу воду та опалення формує не Уряд, а міста, – комунальні та комерційні компанії – постачальники тепла та гарячої води, на основі розрахунків, погоджених із органами місцевого самоврядування. Розрахунки проведено Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП).

Більша частина підприємств, що генерують тепло і гарячу воду, а також інженерні мережі міст, перебувають у комунальній власності. Тому й тарифи на воду і тепло в регіонах України, на відміну від ціни на газ, суттєво різняться. Все залежить від ефективності котельних систем у конкретному місті, стану мереж і рівня втрат у них, а також – від інвестиційної складової, встановленої на чітко окреслений період окупності нового обладнання.

Міська влада напряму може впливати на рівень ефективності котелень та втрати в мережах міста і – відповідно – домогтися зниження тарифів, модернізуючи комунальну інфраструктуру. Щонайменше, на своєму рівні місцева влада повинна стимулювати встановлення засобів обліку та регулювання споживання. А це може зменшити нарахований об'єм спожитого ресурсу майже вдвічі.

Після запровадження фінансової децентралізації на місцях з'явилися значні ресурси. Бюджети розвитку багатьох українських міст від 2014 року зросли практично вдвічі. Це дає змогу органам місцевого самоврядування не тримати грошей у «кишенях», а допомагати людям утеплюватися

до зими, модернізувати інфраструктуру комунального господарства, щоб було менше аварій на теплотрасах, ремонтувати школи, садочки, лікарні.

За підрахунками НКРЕКП та міжнародних організацій, у комунальних мережах втрати тепла сягають 20–45%, а води – 70%. Це і є той резерв, завдяки якому можна зменшити тариф, якщо зайнятися модернізацією мереж. У Польщі, скажімо, втрати у модернізованих на початку 2000-х років мережах становлять 3–4%.

Об'єм споживання тепла та води залежить від стану будинку та поведінки його мешканців. Якщо міська влада несе відповідальність за формування пакету дій із модернізації генерації та мереж, то відповідальністю власників будинків є проведення заходів із їх комплексної термомодернізації. З досвіду українських міст видно, що за рахунок комплексної термомодернізації об'єм споживання тепла в будинках можна скоротити до 70%.

20–45%

**СТАНОВЛЯТЬ ВТРАТИ ТЕПЛА
У КОМУНАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ
В СЕРЕДНЬОМУ ПО УКРАЇНІ.
У ПОЛЬЩІ ЦЕЙ ПОКАЗНИК
У МЕЖАХ 3–4%**

ЯК МОЖНА ЕКОНОМИТИ НА КОМУНАЛЬНИХ ПЛАТЕЖАХ?

6

Енергомодернізація житла – єдиний правильний шлях, аби менше платити за комунальні послуги. На комунальних платежах можна економити від 40% до 70%. Для цього є щонайменше п'ять способів:

- Утеплити будинок, можна досягти економії у сплаті комуналки до 50%.
- На 15% менше можна платити, якщо замінити старі вікна на енергоефективні.
- Лічильник тепла дає змогу родині заощадити 20% сімейного бюджету. Якщо встановити ще і регулятор на радіатор, економія буде більш відчутною.
- Енергозбережні лампочки і датчики руху в сукупності дають змогу на 70% менше платити за електроенергію.
- Ощадне використання води, правильне користування побутовими приладами – ще одна можливість зекономити домашній бюджет.

Українці мають можливість утеплити будинки до зими, замінити старий газовий котел на ефективніший, встановити лічильник на воду чи опалення коштом держави – завдяки Урядовій програмі з енергоефективності, яка в народі отримала назву «теплі кредити».

«ТЕПЛІ КРЕДИТИ» –
ЦЕ БЕЗПОВОРТНА ГРОШОВА
ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА
НАСЕЛЕННЮ УКРАЇНИ.
ЇЇ НАДАЮТЬ ДЕРЖАВНІ БАНКИ –
«ОЩАДБАНК», «УКРГАЗБАНК»,
«УКРЕКСІМБАНК» – У РОЗМІРІ:

20%
безповоротної
допомоги –
на заміну газових
котлів для
населення

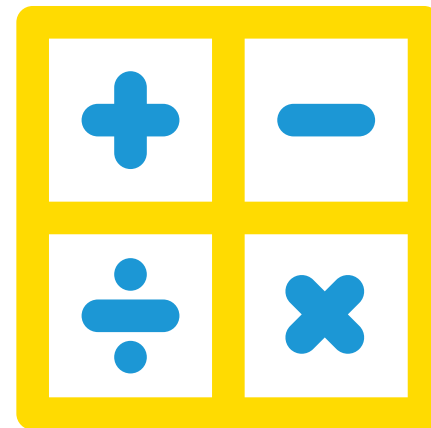
35%
для фізичних осіб на впрова-
дження енергоефективних захо-
дів: утеплення будинків, заміну
вузлів обліку води та теплової
енергії, встановлення вікон

40%
для ОСББ та ЖБК як юридичних осіб, для прове-
дження термомодернізації. Якщо у складі таких
об'єднань є субсидіанти, то такі ОСББ чи ЖБК
безповоротно отримують відшкодування до 70%
коштів на проведення енергоефективних заходів

Громадяни мають можливість отримати часткову компенсацію на енергоефективні заходи не тільки з Державного бюджету, а й додатково (15–20%) з обласних та міських програм. Уряд об'єднав зусилля з ОДА та містами і запустив місцеві програми співфінансування заходів із енергозбереження для населення, що дає змогу людям отримати більший розмір допомоги.

Наші східноєвропейські сусіди (чехи та поляки) після повалення комуністичного режиму в 1990-х опинилися у схожих умовах: низький рівень життя, проблемний енергетичний сектор, ринкові ціни на енергоносії. Сьогодні ці країни за ефективністю використання теплової енергії випереджають Австрію чи Бельгію.

Україна, хоч із запізненням у двадцять років, теж розпочала масштабні зміни в енергетичному секторі. І вони неодмінно забезпечать добробут українцям і українській державі.

40–70%

**МОЖНА ЕКОНОМИТИ
НА КОМУНАЛЬНИХ
ПЛАТЕЖАХ ЗАВДЯКИ
ЕНЕРГОМОДЕРНІЗАЦІЇ ЖИТЛА**

ХТО МАЄ ПРАВО ОТРИМАТИ СУБСИДІЮ?

Допомогу держави – субсидію – може отримати більшість українських родин, якщо їхні комунальні витрати перевищують в середньому 15% щомісячного сукупного доходу. Уряд адресно заплатить за кожного громадянина.

Наприклад, сім'я, у якій двоє працездатних батьків та одна дитина, проживає у Києві у квартирі площею 50 м². Дохід родини – 7 000 грн на місяць, комунальні витрати – 2 520 грн. У разі оформлення субсидії така сім'я віддаватиме за комуналку всього 875 грн, решту – 1 645 грн – заплатить держава.

Держава зробила крок назустріч і тим людям, які орендують житло. Такі сім'ї, на підставі договору наймів (оренди) житла, теж можуть оформити субсидію і значно менше платити за комунальні послуги.

Субсидія розраховується, виходячи з доходу зареєстрованих у будинку (квартирі) осіб і оформлюється на будь-кого з членів сім'ї. Наявність заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг не впливає на визначення права на призначення субсидії. Також не є перешкодою в оформленні субсидії майно – квартира, машина, трактор, корова, земельний пай. Під час розрахунку субсидії враховується дохід, що його приносить це майно.

Громадяни, які одержували субсидію протягом 2015–2016 рр., автоматично отримуватимуть її наступного (2016–2017 рр.) опалювального сезону.

>15%

**ВАШОГО СУКУПНОГО ДОХОДУ
ЙДЕ НА ОПЛАТУ КОМУНАЛКИ?**

**ВИ МАЄТЕ ПРАВО
НА СУБСИДІЮ**

ЯК І ДЕ ОФОРМИТИ СУБСИДІЮ?

8

Від весни 2015 року механізм оформлення житлових субсидій суттєво спрощено. Для отримання державної допомоги у сплаті житлово-комунальних послуг необхідно заповнити лише Заяву та Декларацію про доходи. Жодних інших документів не потрібно.

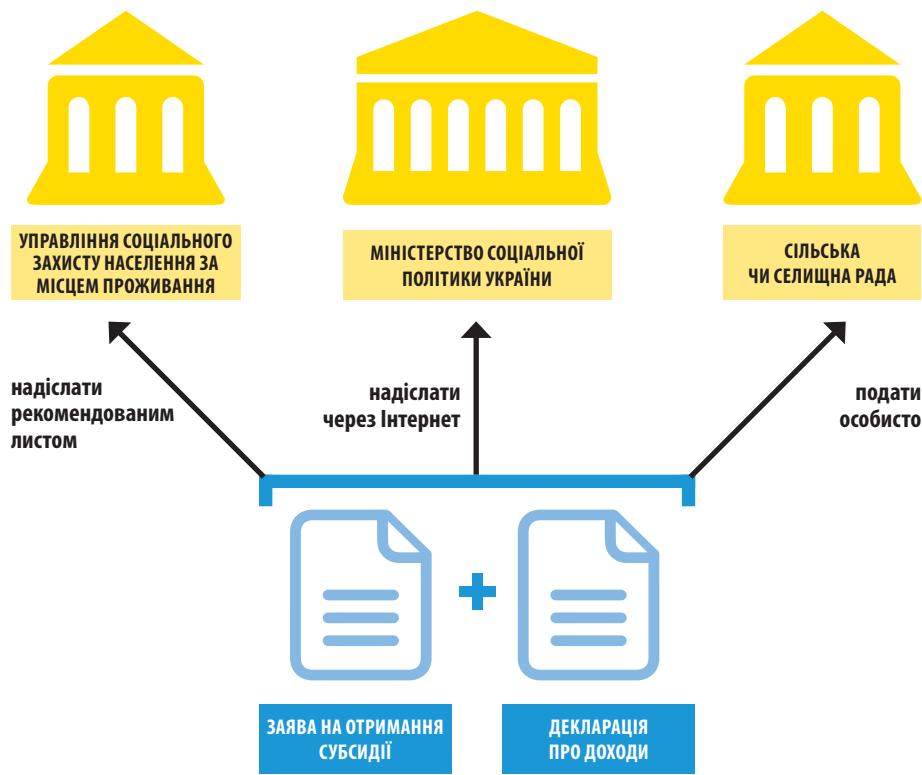
Кожна українська сім'я отримає через поштову скриньку бланк Декларації про доходи, Заяви на отримання субсидії на оплату житлово-комунальних послуг та інструкцію, як їх правильно заповнити.

Готові документи можна:

- **самостійно подати до місцевих управлінь праці та соціальної політики;**
- **самостійно подати до сільських і селищних рад;**
- **надіслати рекомендованим листом до органів соціального захисту населення за місцем проживання;**
- **надіслати через Інтернет (заповнити заяву та декларацію можна на сайті subsidi.mfsp.gov.ua)**

Про рішення щодо призначення субсидії та її розмір управління соціального захисту населення повідомить письмово. Субсидія безповоротно призначається на 12 місяців, а не на півроку, як було раніше. Вона автоматично перераховується на наступний термін уже без додаткових заяв.

Грунтовні роз'яснення з приводу оформлення житлово-комунальних субсидій можна отримати у фахівців урядової гарячої лінії за номером **15-45**. Працює безкоштовно та цілодобово зі стаціонарних і мобільних телефонів.

20-21

9

ЧИ ВИСТАЧИТЬ ГРОШЕЙ НА СУБСИДІЇ ДЛЯ ВСІХ?

Кожен, хто потребує допомоги у сплаті житлово-комунальних послуг, її отримає. Держава це гарантує.

Раніше через штучно занижені тарифи держава дотувала і багатих, і бідних. Загальний об'єм таких прямих дотацій газу і тепла у 2014 році склав понад 120 млрд грн – це сума, що перевищувала 25% Держбюджету.

Уряд відновив соціальну справедливість, замінивши дотації палива адресними субсидіями споживачам. Заможні можуть і повинні платити за спожитий газ самостійно. Державна підтримка надаватиметься тим, хто сьогодні реально потребує допомоги.

За адресної схеми надання субсидій лише малозабезпеченим, сума адресних субсидій у 2016 році становить 40 млрд грн. Це лише 5% Держбюджету.

Цього року на субсидії Уряд виділив 40 млрд грн. Це кошти, які надійшли до Державного бюджету від виторгу українського газу. У 2016 році занижена ціна на газ стала б державі у 170 млрд грн. Ці гроші пішли б на дотацію «Нафтогазу». Різниця – 130 млрд грн – це кошти, що їх роками крали з кишень українців, а могли б спрямувати на підвищення соціальних стандартів.

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНІ СУБСИДІЇ?

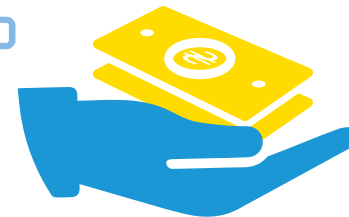
ДЕРЖАВА ДОТУЄ ВСІХ

СУМА ДОТАЦІЙ "НАФТОГАЗУ"
2016 РОКУ МОГЛА СТАНОВИТИ

170
МЛРД ГРН

ДЕРЖАВА ДОПОМАГАЄ АДРЕСНО

МАКСИМАЛЬНА СУМА СУБСИДІЙ
ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІМЕЙ

40
МЛРД ГРН

ВІДЧУВАЄТЕ
РІЗНИЦЮ

10

ЩО ПЛАНУЄ ЗРОБИТИ УРЯД ДЛЯ ПІДНЯТТЯ РІВНЯ ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ

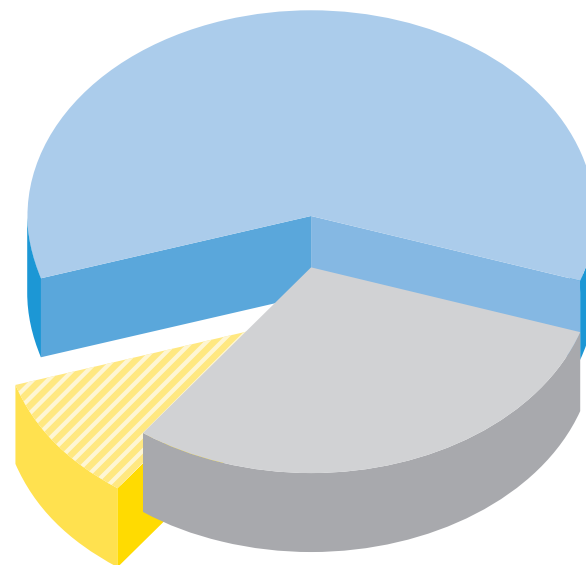
Уряд готує пакет законопроектів стосовно суттєвого реформування системи оплати праці, які дозволять підвищити соціальні стандарти і покращити матеріальне становище українців. Йдеться перш за все про підвищення мінімальної зарплатні й детінізації фонду заробітної плати.

Тіньова економіка сьогодні становить 40% ВВП України – це майже 200 млрд грн. Якщо детінізувати хоча б 10%, економіка запрацює, що у свою чергу вплине на підвищення соціальних стандартів життя українців.

Підвищення тарифів стало лакмусовим папірцем того, що в нашій країні, за розрахунками Міністерства соціальної політики, майже 9 мільйонів господарств потребує державної допомоги в оплаті житлово-комунальних послуг.

Це – вирок тій соціально-економічній політиці, яку впроваджували в Україні протягом останніх 25 років. Усі попередні Уряди боролися з тарифами, а потрібно боротися із неефективним споживанням та бідністю. Слід напрацьовувати дієві рішення, які дадуть змогу створювати нові можливості для бізнесу, робочі місця, підвищувати заробітні плати й пенсії.

якщо
детінізувати хоча б
10%,
економіка
запрацює

40% ВВП УКРАЇНИ

СТАНОВИТЬ ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА. ЦЕ МАЙЖЕ 200 МЛРД ГРН

Тепло .gov.ua

УРЯДОВА
«ГАРЯЧА ЛІНІЯ»:

15-45

ПРАЦЮЄ ЦІЛОДОВО
ТА БЕЗКОШТОВНО